

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI
AKADEMIJA DRAMSKIH UMJETNOSTI

Iva Čukelj, Ana Domljan, Ivana Stećuk, Paula Tončić, Diana Zubak

"Instalacija i rekviziti za predstavu Tri sestre"

Zagreb, 2021.

Ovaj rad izrađen je pod mentorstvom red. prof. art Mirjane Vodopije i predan je na natječaj za dodjelu Rektorove nagrade u akademskoj godini 2020./2021.

SADRŽAJ

1. UVOD.....
2. SURADNJA IZMEĐU AKADEMIJA
3. TRI SESTRE
4. REZULTATI.....
5. ZAKLJUČCI.....
6. ZAHVALE.....
7. SAŽETAK NA HRVATSKOM JEZIKU.....
8. SUMMARY
9. KRATKI ŽIVOTOPISI AUTORICA

1. UVOD

Ideja za suradnju između Akademije dramskih umjetnosti i Akademije likovnih umjetnosti proizašla je iz želje za spajanjem različitih znanja i kreativnih rješenja unutar jednog procesa - stvaranja predstave, od njenog samog početka i ideje do završnog rezultata - izvedbe predstave.

Zvršni režijski ispit studentice Kristine Grubiše "Tri sestre", pokazao se kao lijepa prilika za spajanje navedenog i pružanja studentima s različitih odsjeka i godina studija mogućnost da kroz stvaranje predstave i njenih segmenata steknu iskustvo koje će im uveliko vrijediti i pomoći u budućnosti i upoznati ih s novim mogućnostima i usmjerenjima njihovih kreativnih aktivnosti. Osim iskustva pružilo im je komunikaciju sa svima koji su potrebni i čine da jedna predstava zaživi, svatko je dobio uvid u kreativni proces pojedinog elementa, od zvuka, svjetla, dramaturškog razvoja, popratne instalacije i izrada vizuala te komunikacije s publikom u vidu najava i poziva na samu predstavu.

Ovim radom predstaviti će se segment stvaranja instalacije, rekvizita- maske koje su se koristile i vizualnih komponenti koje su bile potrebne za ostvarivanja dramaturške ideje, a njeno razumijevanje bilo je potrebno kako bi se stvorili elementi koji uprizoruju ideju i koncept djela. Završna faza dakako jest sama izvedba predstave.

2. SURADNJA IZMEĐU AKADEMIJA

Prilika da se ostvari suradnja između u ovom slučaju Akademija dramskih i likovnih umjetnosti, je od velike važnosti jer studentima daje direktno iskustvo u kreativnom procesu zajedničkog stvaranja predstave. Daje im priliku da se upoznaju i okuse u novim poljima te svoj rad i dosadašnje stečeno znanje primjene u novom obliku u stvaranju popratne scenografske instalacije, gdje kontekst i to tuđi i tuđa vizija postaje bitan segment rada i razumijevanje tuđe vizije - vizije režisera je osnova

za stvaranje vizualnih odgovora koji prate njegovu idejnu dramaturšku ideju. Kao što su to pokreti kod glumica, koje nalaze u govoru svoga tijela i glasa rješenje režijske ideje, tako je instalacija vizualni izraz rješenje ideje. Studenti dobivaju uvid na koje načine različite struke pristupaju istom problemu te kako uz suradnju i komunikaciju doći do zajedničkog rješenja.

Predstava je ponudila iskustvo procesa i kontinuiranog rada na projektu uz redovito studiranje te spajanje studenata s različitih smjerova, koji su svaki sa svojim specifičnim znanjem doprinijeli završnom rezultatu.

3. TRI SESTRE

Predstava "Tri sestre" uprizorenje je studentice Kristine Grubiše te prati kako i naslov kaže tri sestre i njihov međusobni odnos. Sve one iščekuju i teže nekoj promjeni, u konstantnom su stanju traganja i želja, ali ne čineći ništa kako bi se te želje i ostvarile. Radi toga one su u konstantnoj fizičkoj i psihičkoj paralizi, a utočište pronalaze u sanjarenjima o Moskvi, koja postaje utopijsko, idealizirano mjesto gdje svi njihovi problemi nestaju. Njihov sestrijski odnos pun je ljubavi, ali i rivaliteta. Predstava se tako bavi aktualizacijom problema današnjice kroz Čehovljevo djelo.

Prostor u kojem se protagonistice nalaze je ne-prostor, bez ijedne stilske odrednice koja ih smješta u neko konkretno razdoblje. One su u prostoru sjećanja: sjećanja na prošlost, budućnost i sadašnjost. Ti fragmenti, kroz zvučne i repetirajuće zvučne motive ocrtavaju kolaž njihovih života. Nisu aktivne sudionice svojih života, puštajući da život prolazi pokraj njih, iako žude za promjenom.

Neminovno utječu jedna na drugu, ali ujedno vode izolirane vlastite burne unutarnje živote - sama struktura dijaloga u Tri sestre zbog toga djeluju poput paralelnih monologa. Jedna drugu ne slušaju, niti imaju želju za tim.

Sadašnjost u kojoj žive Čehovljevi iznimno senzibilizirani junaci ne podudara se stvarnošću; stvarnost nezaustavljivo prolazi pored njih, nekakvim paralelnim tijekom koji ih ne dodiruje ni na koji način. Vrijeme sestara i ostalih aktera u biti je nekakvo međuvrijeme, tj. interval, poveznica - prošlosti koja je imala lijepih trenutaka, ali u kojoj se ipak malo toga dobroga ostvarilo, i budućnosti koja tek treba zabljesnuti

novom nadom. Ta neusklađenost nikad neće biti razriješena – napetost unutarnjeg dramatismata ne rezultira napetošću u svakodnevicu, dugotrajna i povišena emocionalnost junaka ne dovodi do bitno novih situacija, do obrata u njihovim životima.

3.1. INSTALACIJA U PROSTORU

Da bi se popratna instalacija za predstavu mogla početi osmišljavati i razvijati potrebno je razumjeti mjesto gdje se odvija dramaturški dijalog. Bilo je nužno razumjeti koncept predstave, njen cilj i poruku za što bolje uprizorenje scene. Kao što je navedeno, vrijeme i mjesto radnje su nepoznati u predstavi, nalaze se negdje između sna i jave, stvarnog i nestvarnog, unutar nejasne granice između suprotnih pojmova. Upravo je to bila glavna odrednica za početak razmišljanja o instalaciji- sanjivo mjesto, utopijsko mjesto, mjesto na koje glavni likovi bježe.

Slika 1. Skica instalacije

Slika 2. Detalj instalacije postavljene u prostor vrta

Instalacija kao dio ove predstave je predstavljen kao element koji je utopijski u odnosu na mjesto distopije gdje glumice izvode predstavu - u potpunom mraku, zatvorenom kubusu SEK-a. Instalacija je tako trebala biti upravo prozračna, svijetla, slobodno određena, nejasnih formi, zaigrana.

Slika 3. Detalj instalacije postavljene u prostor vrta

Slika 4. Detalj instalacije postavljene u prostor vrta

Slika 5. Detalj instalacije postavljene u prostor vrta

Mjesto na kojem se nalazi instalacija je kružni vrt ispred Kioska u Studentskom centru u Zagrebu. Osnovni konstruktivni elementi instalacije su tri drvene grede zabijene u zemlju vrta. Materijal korišten za najveći dio instalacije je neobrađena žutica u svojoj prirodnoj boji. Ona je pričvršćena za drvene grede u obliku jedra i time simbolizira želju koje tri sestre imaju za bijegom. Žutica je formirana destrukcijom - trganjem, rezanjem, rupama, i ponovnom konstrukcijom- šivanjem, vezanjem, gužvanjem i čvoranjem određenih dijelova. Prošivena je tanjim koncem i debljim koji nalikuju na konop. Nema oblikovanja tkanine izgledom upućuje na neurednost misli s kojima se sestre susreću u predstavi. Postav instalacije u zapuštenom vrtu upućuje na mjesto gdje ima nade za ponovnim rastom, razvojem, ali također puštanjem korijenja i zarobljenosti na istom mjestu. Iako vjetar puni jedro, jarbol njihovog zajedničkog „broda“ čvrsto je ukopan u zemlju. Suprotnost je tome širi prostor mjesta izvedbe, trokut unutar križanja tračnica, čvorište puteva, vlakova koji i tijekom predstave nastavljaju prolaziti. Sve ovo dočarava stanje i konflikt koje tri sestre imaju kao konstantu u dramskom dijelu. Sanjivo, u nekom međuprostoru između misli i stvarnosti, cilj instalacije je to da djeluje kao utočište koje je „palo“ sa neba.

Slika 6. Instalacija postavljena u vrtu sa gledateljima koji sade sjeme

Slika 7. Instalacija postavljena u vrtu sa gledateljima koji sade sjeme

Posjetioci predstave na ulazu u sam prostor izvedbe dobivaju vrećicu sa sjemenjem koje nakon predstave mogu otići posaditi u vrt gdje se nalazi instalacija. Sjeme simbolizira nadu za novim početkom, nadu za bolje sutra. Ulaganje u vlastitu budućnost i poduzimanje mjera za istom. Preuzimanje odgovornosti i aktivnih odluka nad vlastitom budućnosti s nadom za nekim lakšim vremenima ispunjenim igrom i slobodom.

Slika 8. Detalj sadnje sjemena

Slika 9. Detalj sadnje sjemena

Slika 10. Detalj sadnje sjemena

3.2. MASKE

Maske su u predstavi poveznica sa stalnim iščekivanjem maškara koje se u Čehovljevoj drami spominju. Svrha maske je iluzija. Njome želimo postati netko drugi ili se gledatelju prikazati kao druga osoba. Nositi masku znači uvjeriti samoga sebe da smo ono što želimo biti ili se iza tih želja sakriti. Isto kao što dijete misli da ga se ne vidi kad prekrije oči rukama, tako na neki način sestre misle da njihove želje nisu vidljive kad navuku maske. Maske, okićene perlama, sjajnim biserima i napunjene mekim punjenjem za jastuke, imaju dašak nježnosti. Međutim način na koji su tretirane- dismofrijom elemenata lica, prenaplašenim jastučastim oblinama, one djeluju koliko i lijepo, toliko i groteskno. Svaka sestra ima masku koja je konceptualno povezana s njezinom životnom pričom. Maska najstarije sestre Olge napravljena je iz dva elementa koja se u određenim trenucima mogu koristiti zasebno. Njena maska

karakteristična je po tome što oko očiju ima bisere i perle koje simboliziraju beznađe, tj. suze koje je isplakala radi oca, pokojnog muža i svoje situacije. Maša, srednja sestra, ima masku gdje perle koje se spuštaju od polovice lica do brade asociraju na kavez. Upućuju na njen nesretni brak ali i na status udane žene koja „živi“ u raskoši. Najmlađa sestra Irina ima bogati jastučasti vijenac za glavu kao simbol djevojaštva i neudanosti te masku koja prekriva donji dio lica i usta obasuta biserima i perlama kao znak neiskvarenosti i naivnosti. Maske simboliziraju spomenutu dualnost koja se proteže kroz adaptaciju dramskog dijela.

Slika 11. Maska 1

Slika 12. Maska 2

Slika 13. Maska 3

Slika 14. Detalj maske

Slika 15. Detalj umetaka za kosu

3.3. VIZUALNI MATERIJALI

Osim rada na instalaciji i rekvizitima - maskama, bitan vizualan segment bila je i promocija te najava same izvedbe predstave. Za potrebe istoga s glumicama predstave izvedena su fotografiranja s maskama i kostimima koje nose u predstavi te prema tome stvoren vizualan identitet te plakat za najavu.

Slika 16. Fotografiranje glumica s maskama

Slika 17. Portreti glumica s maskama

TRI SESTRE

A. P. ČEHOV

REDATELJICA

Kristina Grubiša,
3. god. preddipl. studija KRR

IZVEDBE:

11.06. u 17h
12.06. u 17h
13.06. u 17h i 19h

Dvorana SEK, Studentski
centar u Zagrebu

TRI SESTRE

MENTORI

red. prof. art **Ozren Prohić**
izv. prof. art **Tomislav Pavković**

DRAMATURG

Đorđe Kosić,
1. god. preddipl. studija
Dramaturgije

GLUMICE

Laura Anić Kaliger,
3. god. preddipl. studija Glume
Lana Meniga,
2. god. preddipl. studija Glume
Dea Presečki,
2. god. dipl. studija Glume

Slika 18. Plakat za predstavu "3 sestre"

4. REZULTATI

Predstava, kao završni produkt suradnje, ujedno je prikaz današnjice i borbe s vremenom u kojem se nalazimo. Predstava je izraz generacije koja se obraća svojoj generaciji kroz umjetnosti. Aktualizacija problema kroz Čehovljevo djelo sa snažnom porukom potiče na razmišljanje. Stasamo u vremenu neizvjesnosti u kojem je druženje otežano, putovanja odgađana, a planiranje onemogućeno. Predstava asocira na otežane uvjete stvaranja, restrikcije i sukob želja mladog čovjeka u nužnosti prilagođavanja situaciji epidemioloških mjera zaštite. Cilj predstave svakako je i ponuditi utjehu i suosjećanje. Autori ovim putem izražavaju svoje emocije, ali i razumijevanje za sve koji se osjećamo jednako zarobljeno u ovom trenutku naše mladosti.

5. ZAKLJUČAK

Projekt u obliku završne predstave "Tri sestre" značajan je na više razina. Kroz njega se prije svega otvorila prilika za suradnju između studenata Akademije likovnih umjetnosti i Akademije dramskih umjetnosti. Stečeno je iskustvo suradnje u kreativnom procesu nastanka predstave, uključujući sve njene segmente. Svakom sudioniku omogućen je uvid u principe funkcioniranja osobne i profesionalne suradnje kroz koju se stvaraju novi oblici, rješenja i koncepti. Proces nije pravocrtan, krivulja podležna promjenama i osim i kreativnosti pri razmišljanju o rješenjima, potrebna je također i komunikativnost, susretljivost i prilagodljivost sudionika.

6. ZAHVALA

Zahvaljujemo se Kristini Grubiši režiserki predstave na ukazanom povjerenju za realizaciju ideja u vidu instalacije i maski potrebnih za izvedbu predstave. Zahvaljujemo se mentorici dr. sc. art Mirjani Vodopiji na podršci i podupiranju naših vizija i izvedbe.

7. SAŽETAK

Uprizorenje Čehovljeve drame „Tri sestre“ završni je režijski ispit Kristine Grubiše, studentice 3. godine Odsjeka Kazališne i radijske režije na Akademiji Dramske Umjetnosti, pod mentorstvom mr. sc. Ozrena Prohića, red. prof. art., Tomislava Pavkovića, izv. prof. art. i Mirjane Vodopije, red. prof. art.

Tri sestre, naslovne junakinje Čehovljeve drame, koje su ujedno i jedina dramska lica u ovoj adaptaciji, nalaze se u prostoru sjećanja: sjećanja na prošlost, budućnost i sadašnjost. Izrada instalacije pokušava objediniti motive predstave. Kroz sudjelovanje na predstavi učilo se surađivati sa ostalim studentima diplomskog i preddiplomskog studija odsjeka Kazališne režije, Glume, Dramaturgije, Produkcije, Oblikovanja svjetla i Snimanja sa Akademije Dramske Umjetnosti, te Novih medija i Grafike sa Akademije likovne umjetnosti.

Studentski centar je prostor koji je za generacije mladih ljudi i studenata postao sinonim mjesta za susrete, upoznavanja i dogovore, mjesto koje je uvijek prštalo od ljudi i buke. Sada, zbog različitih faktora situacija je drugačija. Ljudi je manje, a želja za bijegom, poput one koju imaju Olge, Maša i Irina kod mnogih je sve prisutnija. Želja za bijegom koja se manifestira u obliku jedra, instalacije gdje se ispod nalazi mjesto ponovnog rasta i bujanja.

ključne riječi: predstava, Čehov, sjećanja, studenti, bijeg, anksioznost

8. SUMMARY

The staging of Chekhov's play "Three Sisters" is the final director's exam for Kristina Grubiša, a third-year student at the Department of Theater and Radio Directing at the Academy of Dramatic Arts, under the mentorship of mr. sc. Ozren Prohić, dir. prof. art., Tomislav Pavković, Associate Professor art. and Mirjana Vodopija, dir. prof. art.

The three sisters, the main characters of Chekhov's play, who are also the only characters in this adaptation, are in the space of memories: memories of the past, future and present. The making of the installation tries to unite the motives of the

play. Through participation in the play, students learned to cooperate with other graduate students of the Department of Theater Directing, Acting, Dramaturgy, Production, Lighting and Recording from the Academy of Dramatic Arts, New Media and Graphics from the Academy of Fine Arts in Zagreb.

The student center is a space that for generations of young people and students has become synonymous with a place for meetings, acquaintances and agreements, a place that has always burst with people and noise. Now, due to new factors, the situation is different. There are fewer people, and the desire to escape, like the one that Olga, Masha and Irina have, is more and more present. The desire to escape manifests itself in the form of a sail, an installation where below lies a place of re-growth and flourishing.

keywords: theatre, Chekhov, memory, students, escapism, anxiety

9. KRATKI ŽIVOTOPIS AUTORICA

Iva Čukelj (1993.)

Rođena je u Zagrebu gdje 2019. završava Nastavnički odsjek s titulom magistre edukacije likovne kulture gdje iste godine svoje umjetničko obrazovanje nastavlja na diplomskom sveučilišnom studiju Animirani film i novi mediji, smjer novi mediji gdje trenutno pohađa završnu godinu. U svom radu bavi se tekstilom i ručnim radom.

iva.cukelj@gmail.com

Ana Domljan (1997.)

Završila je Školu primijenjene umjetnosti i dizajna u Zagrebu, fotografski odjel. Studentica je druge godine diplomskog studija Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu, smjer novi mediji.

anadomljan@gmail.com

Ivana Stećuk (1997.)

Trenutno pohađa prvu godinu diplomskog sveučilišnog studija Grafika u klasi red. prof. art. Mirjane Vodopije. Polje interesa su joj tekstilne instalacije i objekti koje spaja

s grafičkim tehnikama poput kartontiska, linogravure, linoreza itd. Imala je tri samostalne i izlagala je na dvadesetak grupnih izložbi

stecuk.ivana@gmail.com

Paula Tončić

Rođena je u Zagrebu, trenutno pohađa drugu godinu diplomskog studija Animirani film i novi mediji, smjer novi mediji. U radu zanima ju arhiviranje i spoj različitih materijala, umjetnog bilja te zvučne instalacije i rad sa zvukom.